

ROWIENNIK (36) *sb m*

-e- (35), -ę- (1).

o oraz e jasne.

sg *N* rowiennik (9). ◇ *G* rowiennika (3). ◇ *D* rowiennikowi (2). ◇ *A* rowiennika (1). ◇ *V* rowienniku (1). ◇ *pl N* rowiennicy (1). ◇ *G* rowiennik(o)w (6). ◇ *D* rowiennik(o)m (1). ◇ *A* rowienniki (6). ◇ *I* rowienniki (6).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

1. *Mężczyzna a. chłopiec w tym samym lub podobnym wieku; coetaneus Vulg, Mącz; aequalis, aetate par, coaequalis, coaevus, parili aetate homo, synephebus Cn (13)* : Sam on Syn Stárofty który iey [św. Jagnieszki] tak bárzo w małżeńftwo prágnął/ inne rowienniki zá głupie y boiázliwe máiąc: pohámowác złey chuci fwey nie mógł/ dotknác fię wżetecznie pánienki S. pokuśił *SkarŻyw* 69; Bo gdy z pracey fzkolney wyprzągł/ á proźnowánia łobie dopuścił [św. Wojciech]/ [...] z rowienniki bieśiad wżywác: y inne pochlebftwá á zwodzenia świátá tego przyimowác/ począł. *SkarŻyw* 352, 46, 308. [Cf też *znac. 3. Mącz* 52c.]

rowiennik czyj [zawsze: *pron poss*] (9): żemci náder prześládował kościoł Boży/ burzyłem ij/ y brale^m pomnożenie w żydowftwie nád wiele rowiennikow moich w narodzie moim *Leop Gal* 1/14; Coetaneus, Moy rowiennik/ w tychże leciech yáko ya. *Mącz* 5b; Bo igráiąc nád morzem z dziećmi rowienniki fwymi/ to co w kościele widziál [św. Atanazy]/ obyczaiem dziećinnym náśładowác chćiał. *SkarŻyw* 388, 208, 458, 470; *WujNT Gal* 1/14; O witay przyiacielu y moy rowienniku. *CiekPotr* 5, 22.

2. *Mężczyzna równy drugiemu stanowiskiem, znaczeniem, stanem, też naturą ludzką (o Chrystusie) [czyj: pron poss (3), G pron (2)] (5)* : Vmiłowałeś ípráwiedliwość świętą/ [...] Przeto cię pan twóy znaczną przed inźemi Vczćił powagą rowienniki twémi. *KochPs* 67; przedsię fię zá to bierze [ksiądz *kanonik*]/ że y Papieżá dáleko w Rzymie bántietow fwych Włólkich wżywáiącego/ bronić chce/ y fwey też przy nim/ y rowiennikow fwych/ kuchniey. *CzechEp* 323, 92; Zdrow bądź ô Krolu/ który przed inźemi/ Znałz dźiś to ízczeście/ rowienniki twemi *GrochKal* 26.

Szereg: »rowiennik abo ucześnik« (1): iż go [Chrystusa] łobie Bog między innymi fynámi fwemi [...] ofobliwym ípofobem przez ducha ś. ípráwił/ y tymże duchem ś. [...] nád rowienniki ábo vcześniki iego: poświęcił/ zápieczętował/ y ná świát pośłał. *CzechRozm* 60v.

3. *Mężczyzna współczesny drugiemu; coetaneus, contemporaneus, synchronus (synchronos) Mącz, Cn; aequaevus, aequalis Cn (9)* : Synchronus, Rowiennik/ yednych lat. Latine coetaneus, vel contemporaneus. *Mącz* 52c; Contemporaneus, Yednego czáfu/ rowiennik/ yednocześny. *Mącz* 443d, 437a.

rowiennik czyj [w tym: *G sb i pron (5), pron poss (1)] (6)*: Yego [Sozomenusa] też rowyennik yákmyarz Sokrátés [...] tak piífie: [...] *KromRozm III* O5; *SkarŻyw* 352, 458; rowiennicy twoi/ Płáczą cię wżytko fwoi. *KlonŻal C*; Toż bywa w dzień S. Márká/ z ítárodawney S. Grzegorzá Papieżá wftawy: o ktorey piífie rowiennik iego *Gregorius Turonenfis LatHar* 125, 194.

4. Człowiek (zwłaszcza mężczyzna) bardzo podobny do kogoś pod jakimś względem lub taki sam; tu zwłaszcza podobnych poglądów; *coaequalis Vulg; similis Mącz (9)* : Przyjaciel ieśli zetrwa łtobą łtale/ będzie tobie iákoby rowiennik *Leop Eccli 6/11; [WujBib Eccli 6/11 (Linde)]*.

rowiennik czego [= w czym] (4): Iż łobie pan Chriřtus vtyłkuie ná Filipá/ y ná iego ná on čás błędu rowienniki/ przeto iż go przez ták długi čás dobrze nie poználi *CzechEp 140, 163 [2 r.], 175*.

rowiennik czyj [w tym: G pron (1), pron poss (1)] (2): Komuż tu wyęcey wyerzyć? Luthrowi zbrodniowi álbo innym yego rowyennikom [...] czyli Apořtołowi páńłkyemu przednyeyłfemu *KromRozm II o2; Mącz 142d*.

Przysłowie: Simile gaudet simili, Rowny łie s rownym zgodzi/ álbo rowiennik łie rad ku łwemu rowiennikowi ma. *Mącz 142d*.

Zwrot: »rowiennika nie mieć« (1): Gdy tedy tákiego obiecuie [*Bóg proroka*] iáki był Moyżesz/ tedy iuż to znać dáie/ iż nie łam tákı miał być/ kthoryby rowienniká nigdy nie miał/ ále iż też y po nim miał być drugi iemu podobny. *CzechRozm 104v*.

Synonim: 3. *jednoczesny*.

Cf **ROWNIK**

ALKa